

โครงการพัฒนาปลาที่สูบน้ำแบบโครงการหลวงเพื่อ แก้ปัญหาพื้นที่เฉพาะ

ข้อมูล ณ วันที่ 2 มีนาคม 2569

สาระสำคัญของโครงการ

งานที่ดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2569 ดำเนินการ 1 กิจกรรม

ความเป็นมาของโครงการ

จากสถานการณ์ในปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๑ พบว่า พื้นที่ปลูกมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีการปลูกมันข้าวกินในพื้นที่ ๙ จังหวัด ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัด เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน ตาก และกำแพงเพชร ครอบคลุมพื้นที่ใน ๑๐ อำเภอ ๖๐ ตำบล ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่ที่มีการปลูกมันแบบเนบมากกว่า ๕๐ ไร่ ในพื้นที่ ๘ อำเภอ ของ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัด เชียงใหม่ ตาก และแม่ฮ่องสอน จากสถานการณ์ดังกล่าว ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงและภาพลักษณ์ของประเทศ นอกจากนี้ เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ปลูกมันเป็นเกษตรกรที่มีฐานะยากจน และอยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร หากปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการแก้ไข อาจทำให้สถานการณ์การปลูกมันกลับคืนมาจนยากต่อการแก้ไข ประกอบกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายที่สำคัญและเร่งด่วนประการหนึ่งของรัฐบาลซึ่งมากระทบกับพืชยาเสพติดของประเทศไทยอย่างหนึ่ง คือ การมุ่งลดหรือจัดพื้นที่การปลูกมันให้หมดไป

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้ประสานขอความร่วมมือจากมูลนิธิโครงการหลวง และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อดำเนินงานในพื้นที่ที่มีการปลูกมันข้าวกิน โดยใช้การพัฒนาความก้าวหน้าของโครงการหลวงที่ดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สูง โดยอาศัยฐานความรู้ที่เหมาะสม ควบคู่กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จึงได้มีการจัดทำแผนแม่บทโครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาการปลูกมันอย่างยั่งยืน ระยะเวลา ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖) โดยคณะกรรมการประสานงานและสนับสนุนโครงการหลวง (กปส.) ได้มีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ และพร้อมเข้าปฏิบัติฯ จึงได้มอบหมายให้แต่ละพื้นที่ใช้ชื่อ "โครงการขยายผลโครงการหลวง" ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาแบบบูรณาการ โดยมีความร่วมมือระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. มูลนิธิโครงการหลวง สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจังหวัดและอำเภอในพื้นที่

โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาการปลูกมันอย่างยั่งยืน ตั้งอยู่ในพื้นที่ ๑๐ แห่ง ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเขา รวม ๔ หน่วยงาน ๑๕ กลุ่มบ้าน จำนวน ๔,๐๐๐ ครัวเรือน ประชากร ๒๐,๕๕๕ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณภูเขาและได้เช่าคามติดและรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ ได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี ๒๕๕๕ สำหรับดำเนินงานโครงการงบประมาณจึงได้จัดทำเสนอคำขอตั้งงบประมาณ และบรรจุโครงการดังกล่าว ภายใต้ความรับผิดชอบ

หน่วยงาน ถ่ายทอดความรู้

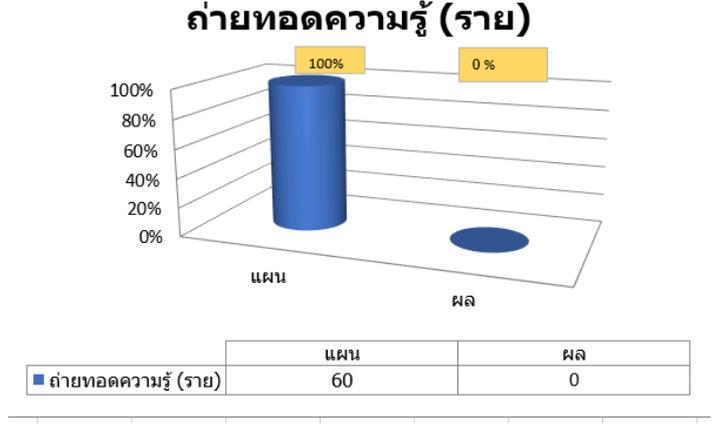
หน่วยงาน	แผน (ราย)	ผล (ราย)	ร้อยละ
ปจ.เชียงใหม่	20	0	0
ปจ.แม่ฮ่องสอน	20	0	0
ปจ.ตาก	20	0	0

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยการคัดเลือกพันธุ์สัตว์น้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และภูมิอากาศ
2. เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง
3. เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำไว้บริโภคในครัวเรือน และพัฒนาเป็นอาชีพเสริมให้แก่ราษฎร
4. เพื่อสร้างแหล่งอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำให้แก่ราษฎรในพื้นที่โครงการ และบริเวณใกล้เคียง
5. ราษฎรในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ และมีจิตสำนึกในการหวงแหนรักษาทรัพยากรด้านการประมง

เป้าหมายโครงการ

1. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง จำนวน 60 ราย
  - ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

แผนงาน

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
กิจกรรมหลักสนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พื้นที่ดำเนินการ : 3 จังหวัด

จ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่ จ.ตาก

งบประมาณ : 63,300 บาท งบประมาณพ.ศ.2568

หน่วยงาน : กคพ. กพจ. กปจ. สนง.ปจ.

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ และ เทคโนโลยีด้านการประมงเป้าหมาย 60 ราย

เชิงคุณภาพ : ผลผลิตสัตว์น้ำเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น เป้าหมาย ร้อยละ 3

ผลการเบิกจ่าย

งบประมาณ	100%	เบิกจ่าย	คงเหลือ	ร้อยละ
ปจ.เชียงใหม่	13,600	0	13,600	0
ปจ.แม่ฮ่องสอน	13,600	0	13,600	0
ปจ.ตาก	13,600	0	13,600	0

ข้อค้นพบ

ข้อเสนอแนะ